

Motion till riksdagen 2009/10:Sf247

av **Inger Davidson och Rosita Runegrund (kd)**

Apatiska flyktingbarn

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om apatiska flyktingbarn.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lägre beviskrav i utlänningslagen för barn genom att ”synnerligen ömmande omständigheter” byts mot ”särskilt ömmande omständigheter”.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att barnkonventionen måste få en starkare ställning i utlänningslagen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en flyktingbarnskommission bör tillsättas.

Motivering

Sedan 2001 har över 400 barn från asylsökande familjer tagits in på barnpsykiatriska kliniker i Sverige. Det är barn som slutat äta och dricka och måste sondmatas för att överleva. Deras verklighet är så fruktansvärd att de avskärmat sig från den och blivit onåbara. Vårdande läkare har funnit tidiga psykiska och somatiska störningar hos dessa barn. För några år sedan förekom det uppgifter om simulering, manipulering och i vissa fall förgiftning av barnen. Detta har dock inte kunnat styrkas i något enda fall. Enligt en relativt ny rapport från Rädda Barnen beror de apatiska barnens tillstånd istället på traumatiska upplevelser före flykten. Dessa barn har i många fall bevittnat grova vålds- och sexövergrepp på sina mödrar och andra släktingar. I nästan hälften av fallen har barnen sett någon död eller någon dödas.

Bilderna av de apatiska barnen har väckt en våg av sympati hos svenska folket men också en storm av upprördhet. Den folkliga upprördheten fick, efter många turer, slutligen den dåvarande socialdemokratiska regeringen att

Fel! Okänt namn på

fatta ett vägledande beslut i ett enskilt ärende. Beslutet innebar att det i bedömningen skulle tas större hänsyn till barn som har uppgivenhetssyndrom. Dessvärre visade sig detta beslut sakna praktisk betydelse. Kort därefter fick nämligen tre av fem apatiska barn avslag på sin asylansökan.

Under 2008 uppgavs mellan 15 och 20 barn lida av uppgivenhetssyndrom, och denna siffra har varit konstant under några år. Nu börjar dock, enligt flera källor, antalet sjuka barn öka. I april i år fanns det 22 barn med uppgivenhetssyndrom i Migrationsverkets mottagningssystem och 29 barn i riskzonen. Under 2008 fick tre apatiska barn avslagsbeslut. Enligt en pågående studie av psykoterapikandidat Eva Wilks, genomförd under docent Henry Ascher, är antalet avslagsbeslut för apatiska barn stort, trots att det saknas adekvat vård för barnen i hemlandet.

År 2006 ändrades utlänningslagen genom att begreppet "humanitära skäl" ersattes av undantagsregeln "synnerligen ömmande omständigheter". Tanken var att de som med den nya lagstiftningen beviljades asyl antingen skulle flyktingförklaras eller klassas som skyddsbehövande. Det framgick också av den nya lagstiftningen att barns asylskäl inte behövde vara lika starka som de vuxnas. Barnombudsmannen har gjort en genomlysning av praxis som visar att den nya lagstiftningen tillämpas mycket restriktivt, även när det gäller barn. Barnens möjligheter att få uppehållstillstånd har, enligt Barnombudsmannen, snarare begränsats genom att Migrationsöverdomstolen har en snäv tolkning, något som inte alls var avsikten med den nya lagstiftningen. Trots stark kritik mot den nya lagstiftningen, särskilt i fråga om barnperspektivet, har den utredning (Utvärderingsutredningen) som haft till uppgift att se över den nya lagstiftningen inte föreslagit några ändringar i detta hänseende.

Vi vill att kraven för barn ska vara lägre ställda genom ett förtydligande i lagtexten. Vi föreslår därför att det i utlänningslagen preciseras att barn kan beviljas uppehållstillstånd när "särskilt ömmande omständigheter" föreligger. Även fortsättningsvis ska hälsotillstånd beaktas men även anpassning till Sverige och situationen i hemlandet.

Vi anser vidare att det finns anledning att se över på vilket sätt barnkonventionen kan få en starkare ställning i utlänningslagen. Dessutom anser vi att en flyktingbarnkommission skall tillsättas som får i uppgift att bringa klarhet i vad som har hänt med de apatiska barn som tidigare har utvisats. Detta för att få vägledning inför beslut som ska fattas framöver.

Stockholm den 1 oktober 2009

Inger Davidson (kd)

Rosita Runegrund (kd)